

Průřezová sada indikátorů místního udržitelného rozvoje v Liberci (2017)

Prosinec 2017

* pokud nelze stanovit cílovou hodnotu, je uveden trend

Oblast udržitelného rozvoje Liberce	Název indikátoru	Číslo	Definice indikátoru	Jednotka	Zdroj dat indikátoru	Frekvence sledování	Hodnota indikátoru (výchozí rok)	Cíl. hodnota 2020 / trend*	Důvod sledování	
Životní prostředí	Zábory zemědělského půdního fondu	1a	Celkový trvalý roční zábor a dílčí zábory ZPF v členění na kategorie: bytová výstavba, průmyslová výstavba, dopravní sítě, vodní hospodářství, rekreace a sport, zemědělské stavby, ostatní	m2	MML	Roční	Celkový zábor, z toho:	40 017 (2016)	Udržení nebo snížení	Zábory ZPF jsou jedním z indikátorů udržitelnosti územního rozvoje města a celkového hospodaření s jeho nezastavěným územím (půda je omezený, nenahraditelný přírodní zdroj).
							- bytová výstavba	12 937		
							- průmysl. výstavba	13 042		
							- doprava a sítě	4 228		
							- vodní hospodářství	0		
							- rekreace a sport	1 121		
- zemědělské stavby	0									
- ostatní	8 689									
	Úbytek zemědělské půdy	1b	Podíl záborů ZPF k celkové rozloze ZPF na území města za uplynulý rok	%	ČSÚ, MML	Roční	0,11%	0		
	Míra třídění komunálních odpadů	2a	Podíl vyříděných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo, kovy, bioodpad, nápojové kartóny) na celkové produkci komunálního odpadu v obci	%	MML	Roční	23,2% (2016)	Zvýšení	Recyklace odpadů, která umožňuje jejich opětovné využití pro další produkci, je jedním ze základních principů a hledisek ochrany životního prostředí. Vedle redukce ztrát nenahraditelných přírodních zdrojů má recyklace také nemalý ekonomický přínos.	
	Množství netříděného komunálního odpadu	2b	Celkové množství směsného zbytkového odpadu vyprodukované za rok na jednoho obyvatele města.	kg	MML	Roční	181,82 (2016)	Snížení	Celkové snižování produkce směsného odpadu na obyvatele, který už není možné materiálově využít, je jedním z principů a cílů udržitelné spotřeby na území města	
	Kvalita vodních toků	3	Kvalita vodních toků na území města - výsledná třída jakosti na základě klasifikace jakosti vody dle ČSN 75 7221 pro všechny sledované vodní toky: Lužická Nisa, Černá Nisa, Doubský Potok, Harcovský potok, Janovodolský potok. Stupnice: I. třída jakosti - neznečištěná voda až V. třída jakosti - velmi silně znečištěná voda	Třída JAKOSTI	Povodí Labe, Vodohospodářská bilance 2016	Roční	Lužická Nisa – II. Černá Nisa – II. Doubský Potok – III. Harcovský potok – II. Janovodolský potok – V. (2016)	Dosažení /udržení alespoň třídy 2 (dobrý stav) - všechny vodní toky dle údajů Povodí Labe	Zajištění alespoň dobrého stavu kvality tekoucích vod, v tomto případě vodních toků na území města, je jedním ze základních principů moderních ochrany životního prostředí a předpoklad stabilního fungování a biodiverzity vodních ekosystémů.	
	Kvalita vody v Liberecké přehradě	4	Celková kvalita vody ve vodní nádrži Starý Harcov za sezónní měření KHS – počet kontrolních měření, kdy byla zaznamenána zhoršená jakost vody (voda nevhodná ke koupání pro vnímavé jedince pro výskyt sinic), s doplněním slovním hodnocením	Počet a slovní hodnocení kvality	Krajská hygienická stanice, základní přehled zde: http://www.khslbc.cz/ko_up_lb_harcov/	Roční	Celkové hodnocení 2016: 0-po celou sezónu byla voda hodnocena jako vhodná ke koupání, avšak se zhoršenými smyslově postižitelnými vlastnostmi	Celou sezónu voda vhodná ke koupání (bez zhoršeného smyslového vnímání vlastností)	Důvodem je snaha zajistit vhodnou vodu ke koupání (zlepšení stávajícího stavu)	
Technická infrastruktura	Míra napojení na ČOV	5a	Podíl obyvatel napojených na ČOV na celkovém počtu obyvatel	%	MML	Roční	83,9% (2016)	Zvýšení	Klíčová podmínka pro zlepšování / udržení kvality povrchových vod na území města i v navazujících částech povodí dotčených vodních toků	
	Počet nenapojených obyv.	5b	Počet žijících obyvatel, kteří nejsou napojeni na kanalizaci s koncovou ČOV	počet	MML	Roční	16601 (2016)	Snížení		
Životní prostředí	Znečištění ovzduší ve městě	6a	Průměrná roční koncentrace NO2 na měřicí stanici Liberec Rochlice	µg/m ³	ČHMÚ/ISKO	Roční	16,5 (2016)	Udržení pod 20 µg/m3	Celkový přehled o hlavních polutantech s negativním vlivem na lidské zdraví umožňuje vyhodnocení vývoje znečištění ovzduší a je součástí podkladů pro plánování a řízení zlepšování kvality ovzduší ve městě	
		6b	Průměrná roční koncentrace PM10 na měřicí stanici Liberec Rochlice	µg/m ³	ČHMÚ/ISKO	Roční	20,6 (2016)	Udržení pod 25 µg/m3		
		6c	Průměrná roční koncentrace přízemního O3 na měřicí stanici Liberec Rochlice	µg/m ³	ČHMÚ/ISKO	Roční	52,4 (2016)	Snížení a udržení pod 50 µg/m3		
		6d	Průměrná roční koncentrace benzo(a)pyren na měřicí stanici Liberec Rochlice	ng/m ³	ČHMÚ/ISKO	Roční	1,0 (2016)	Snížení a udržení pod 1,0 ng/m3		

Oblast udržitelného rozvoje Liberce	Název indikátoru	Číslo	Definice indikátoru	Jednotka	Zdroj dat indikátoru	Frekvence sledování	Hodnota indikátoru (výchozí rok)	Cíl. hodnota 2020 / trend*	Důvod sledování
Změny klimatu	Mitigační a adaptační opatření na změnu klimatu	7	Významný budoucí indikátor. Počet a rozsah opatření bude stanoven v návaznosti na zahájenou přípravu SECAP (Sustainable Energy and Climate Action Plan - akční plán pro udržitelnou energii a klima) v Liberci - dokončení formulace plánu v r. 2018	počet	MML	Roční	K doplnění dat v dalších letech (po zahájení plnění akčního plánu)		Změna klimatu je již potvrzeným faktem, na který reagují státy, organizace i města. Veřejná správa na místní úrovni má nejlepší možnosti, jak na změnu klimatu reagovat a jak svoje město změněm přizpůsobit. Následky změny klimatu se v každém městě mohou projevit v blízké budoucnosti s vysokými ekonomickými,
	Emise CO2 na místní úrovni	8	Celkové roční emise oxidu uhličitého na jednoho obyvatele	tun / obyv.	SECAP - Baseline emission inventory	1x za 2 roky	3,6 (2015)		Každý jednotlivec, organizace, celé město se podílí na produkci skleníkových plynů, které jsou zodpovědné za změnu klimatu. Proto je pozitivní výzvou přihlásit se k odpovědnosti za budoucnost klimatu aktivním zapojením do jeho ochrany, snižováním emisí CO2 a dalších dopadů lidské činnosti na
Biodiverzita	Počet druhů živočichů	9a	Počet druhů živočichů a počty lokalit výskytu, ve členění na druhy ptáků, obojživelníků a vybraných druhů bezobratlých, zaznamenaných na území města v daném roce	počet	Inventarizační průzkumy...	1x za 2 roky	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou po upřesnění zahrnutých druhů a průzkumech v průběhu roku 2018	Definovat na základě dat	
	Počet chráněných druhů rostlin	9b	Počet chráněných druhů rostlin zaznamenaných na území města v daném roce a celkový počet druhů původních rostlin a biotopů	počet	Inventarizační průzkumy...	1x za 2 roky	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou po upřesnění zahrnutých druhů a průzkumech v průběhu roku 2018	Definovat na základě dat	
	Přírodě blízké plochy	9c	1) celková rozloha a 2) nově vytvořené plochy s vysokou /zlepšující se biodiverzitou, přírodě blízkými společenstvy, výskytem chráněných druhů nebo jinak ekologicky významné	ha, počet	Např. GIS/CORINE, využití kategorizace údržby zeleně - extenzivně udržované plochy, ad.	Roční	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou po upřesnění zahrnutých druhů a průzkumech v průběhu roku 2018	Definovat na základě dat	
	Městské lesy s FSC certifikací	9d	Podíl městských lesů s prostorovou a druhovou skladbou blízkou přírodní a maloplošnou těžbou - plocha s FSC certifikací	%	Městské lesy Liberec, p.o.	Roční	0 - Pozn. jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno).	Zvýšení	
Veřejná zeleň	Systém sídelní zeleně - parky, zahrady, veřejné zeleň	10	Rozloha ploch veřejně přístupné zeleně na území města ve správě SML v jednotlivých třídách kvality	ha	MML	Roční	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou po upřesnění zahrnutých kategorií produktů doplněna v průběhu roku 2018.	Rostoucí	Dostatečné množství ploch zeleně v přímém dosahu obyvatel sídla je významné pro odpočinek v klidném prostředí bez nutnosti dojíždky. Plochy ve správě Města pak poskytují garanci optimálního veřejného využití, managementu a obnovy.
Ekonomika, podnikání	Příjem obce ze sdílených daní	11a	Objem finančních prostředků přidělených městu v rámci rozpočtového přerozdělení daní na jednoho obyvatele	tis. Kč	MF ČR	Roční	15522 (2016)	Vzrůstající	Indikátor hodnotí množství finančních prostředků přidělených městu v rámci rozpočtového přerozdělení. Garantovaná část příjmů městského rozpočtu je nezbytnou podmínkou ekonomické stability a rozvoje města, existuje prostor pro navýšování tohoto klíčového příjmu.
		11b	Objem finančních prostředků ze sdílených daní v tis. Kč na 1 obyvatele Liberce v poměru na 1 obyvatele Plzně	bezrozměrné číslo	MF ČR	Roční	0,61 (2016)	vzrůstající - >=0,75	
Trh práce, zaměstnanost	Podíl nezaměstnaných osob	12a	Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ze všech obyvatel ve věku 15 – 64 let v evidenci ÚP	%	ČSÚ	Roční	5,70 (2016)	Pokles či udržení	Možnost zaměstnání patří mezi základní ukazatele ekonomické a sociální udržitelnosti s klíčovým vlivem na kvalitu života.
	Počet podpořených nezaměstnaných osob	12b	Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ze všech obyvatel ve věku 15 – 64 let v evidenci ÚP	počet	KPL	Roční	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou doplněna po zahájení sledování a získání	Nárůst	
Cestovní ruch	Počet rekreačních přenocování	13	Počet noclehů (osobonoci) návštěvníků města ve věku 18-69 let kteří přijeli do Liberce za účelem rekreačního nebo lázeňského pobytu	osobonoci	MML - referent odd. poplatků	Roční	130 533 (2016)	Udržet nebo zvýšit	Indikátor hodnotí míru atraktivity města a nabízených služeb vyjádřený počtem návštěvníků města. Indikátor souvisí s přílivem finančních prostředků do města jako takového i do rozpočtu města prostřednictvím rekreačního poplatku.
Územní rozvoj, investice	Využití brownfields	14	Počet revitalizovaných ploch brownfields a jejich podíl na celkové rozloze evidovaných brownfields ve městě	počet	MML	Roční	0 - Pozn. jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno).		

Oblast udržitelného rozvoje Liberce	Název indikátoru	Číslo	Definice indikátoru	Jednotka	Zdroj dat indikátoru	Frekvence sledování	Hodnota indikátoru (výchozí rok)	Cíl. hodnota 2020 / trend*	Důvod sledování
Udržitelná výroba a spotřeba	Využívání obnovitelných zdrojů	15	Výroba energie v místních elektrárnách, závodech na výrobu tepla a chladu z obnovitelných zdrojů na území města (větrné, vodní, fotovoltaické a geotermální elektrárny, KVET, dálkové vytápění) - podíl a objem jednotlivých kategorií obnovitelných zdrojů při zásobování elektřinou, teplem a chladem, samostatně termizace - energ. využití odpadů	%, MWh	SECAP	Roční	Bude dopočteno (2015)	Meziroční nárůst	Zdroje obnovitelné energie jsou klíčovým předpokladem pro udržitelné nakládání s energiemi a odklon od fosilních zdrojů. Čím více instalací obnovitelných zdrojů a jejich výkon, tím lépe pro udržitelný rozvoj. Rovněž nabíjecí stanice pro elektromobily jsou předpokladem pro rozvoj čisté elektromobility.
	Využívání certifikované a místní produkce	16	Využívání ekologicky šetrných výrobků a místních výrobků a výrobků s certifikátem fair trade nebo bio - podíl z celkové hodnoty nákupů sledovaných položek	%	MML	Roční	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou po upřesnění zahrnutých kategorií produktů doplněna v průběhu roku 2018	Meziroční nárůst	
Globální odpovědnost	Dary na rozvojovou pomoc	17	Dary poskytnuté samosprávou na rozvojovou pomoc - podpora projektů v zahraničí	Kč a počet	MML	Roční	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou po upřesnění zahrnutých projektů a financování doplněna v r. 2018	Udržení nebo zvýšení	
Sociální prostředí	Přirozený přírůstek obyvatel	18a	Rozdíl mezi počtem narozených a zemřelých obyvatel na 1000 obyvatel města.	počet na 1000 obyvatel	ČSÚ/MOS	Roční	2,36 (2016)	Růst	Indikátor má vliv na příjem ze sdílených daní a celkové rozpočtové příjmy; ukazatel celkové prosperity, soc. a ekon. udržitelnosti. Indikátor souvisí i s plánovanými nebo realizovanými investicemi.
	Celkový přírůstek obyvatel	18b	Přirozený přírůstek počtu obyvatel Liberce plus přírůstek obyvatel stěhováním k celkovému počtu obyvatel * 1000.	počet na 1000 obyvatel		Roční	5,44 (2016)	Růst	
	Spokojenost obyvatel	19	Vnímání subjektivního pocitu spokojenosti se životem ve městě u reprezentativního vzorku obyvatel Liberce (podíl zcela a spíše spokojených obyvatel)	%	Dotazníkový průzkum, lze realizovat jako standardní popř. modifikované otázky v rámci indikátoru ECI.A1	1 x za 2 roky	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou doplněna v průběhu 2018 (po provedení reprezentativního průzkumu).	Udržet nebo zvýšit	Jedná se o klíčový indikátor místní udržitelnosti. Umožňuje odrazet názory obyvatel na klíčové dění ve městě. Výhodou indikátoru je, že se do dotazníku mohou promítnout další vlastní témata, která jsou v obci aktuální či klíčová. Indikátor rovněž umožní srovnání s dalšími městy a obcemi (více na http://indikatory.ci2.co.cz). Indikátor je vhodné zjišťovat v
Bydlení a výstavba	Počet nových bytů	20a	Počet dokončených bytů v Liberci za uplynulý rok	počet	ČSÚ	Roční	125 (2016)	Zvýšení	Počet dokončených bytů ukazuje realizované nové příležitosti bydlení ve městě a je jedním z předpokladů růstu / udržení počtu obyvatel.
	Bytová výstavba na obyvatele	20b	Počet dokončených bytů v Liberci za rok na 1000 obyvatel města	počet na 1000 obyv.			1,20 (2016)		
	Sociální bydlení - městské byty	20c	Celkový počet bytů ve vlastnictví města se zvýhodněným nájemným (součet bytů nově postavených, rekonstruovaných a koupených městem)	počet	MML	Roční	0 (2017)		
Veřejná prostranství	Významná prostranství podle tříd kvality	21	Významná veřejná prostranství ve městě – náměstí, parky, veřejné vnitrobloky, sídlištní prostory mezi panelovou zástavbou: počet/m2 v % dle tříd kvality	%	MML	Roční	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou po upřesnění zahrnutých ploch a jejich kategorizaci doplněna v průběhu roku 2018	Zvýšení	
Bezpečnost	Míra kriminality	22	Počet trestných činů v policejních okrscích za Liberec (celková kriminalita dle TSK 101-903) / počet obyvatel Liberce x 10 000 (= index kriminality)	index	www.mapakriminality.cz	Roční	297,2 (2016)	Snížování	Pocit bezpečí je klíčovou součástí kvality života každého jednotlivce. Indikátor navíc může pomoci v rozhodování o kapacitě institucí zabývajících se bezpečností a prevencí ve městě.
	Vnímání pocitu bezpečí obyvateli města	23	Vnímání pocitu bezpečí reprezentativního vzorku obyvatel Liberce vyjádřené otázkou „Jak jste spokojen(a) s pocitem bezpečí ve městě“. Dotazníkové šetření se může realizovat v rámci sledování indikátoru Spokojenost obyvatel s místním společenstvím (ECI A.1).	Hodnocení dílčích otázek (na stupnici 0–10)	Dotazníkové šetření ECI.A1 - obsahuje standardní hodnotící sekci věnovanou pocitu bezpečí	1 x za 2 roky	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo systematicky sledováno). Data budou doplněna v průběhu roku 2018 (po provedení reprezentativního průzkumu).	Růst	Pocit bezpečí je klíčovou součástí kvality života každého jednotlivce. Indikátor navíc může pomoci v rozhodování o kapacitě institucí zabývajících se bezpečností a prevencí ve městě.

Oblast udržitelného rozvoje Liberce	Název indikátoru	Číslo	Definice indikátoru	Jednotka	Zdroj dat indikátoru	Frekvence sledování	Hodnota indikátoru (výchozí rok)	Cíl. hodnota 2020 / trend*	Důvod sledování
Sport a aktivní trávení volného času	Spokojenost s možnostmi sportovního a volnočasového využití	24	Spokojenost reprezentativního vzorku obyvatel Liberce s nabídkou dostupných možností pro sport a rekreaci na území města – nezastřešených sportovních zařízení, bezplatně přístupných veřejnosti	Hodnocení dílčích otázek (na stupnici 0–10)	Dotazníkový průzkum, lze realizovat např. jako specifické otázky v rámci naplnění indikátoru ECI.A1	1 x za 2 roky	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou doplněna v průběhu roku 2018 (po provedení reprezentativního průzkumu).	Postupný nárůst	Spokojenost s nabídkou služeb pro aktivní trávení volného času významně ovlivňuje kvalitu života zejména rodin s malými dětmi a podporuje prevenci sociálně-patologických jevů.
	Podíl zařízení v jednotlivých třídách kvality	25	Podíly zařízení podle tříd: 1. zařízení ve výborném či velmi dobrém stavu (bez nutnosti větších investic), 2. zařízení v provozuschopném stavu (s potřebnými investicemi), 3. zařízení v nevhodném stavu (nutná investiční obnova), 4. zařízení nefunkční	%	MML	Roční	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou po upřesnění zahrnutých zařízení a jejich kategorizaci doplněna v průběhu roku 2018.	Zvyšování podílů ve vyšších třídách kvality	Zvyšování provozuschopnosti, bezpečnosti a kvality jednotlivých zařízení je klíčové pro využívání veřejných prostranství jako míst funkčních, živých, příjemných a bezpečných.
Dopravní infrastruktura	Silnice a chodníky ve třídách kvality	26	Podíly silnic a mostů ve třídách, chodníky ve třídách a % chybějících chodníků	%	MML	Roční	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou doplněna v průběhu roku 2018 (po provedení reprezentativního průzkumu).	Zvyšování podílů vyšších tříd kvality, snižování podílu chyběj. chodníků	Vyhovující kvalita silniční infrastruktury a komunikace opatřené chodníkem jsou v městském prostředí zásadní z pohledu zajištění celkové bezpečnosti silničního provozu a rovněž bezpečného pohybu chodců, popř. dalších nemotorizovaných účastníků silničního provozu.
	Bezpečnost chodců v dopravě	27	Počet dokončených projektů v daném roce řešících bezpečnost chodců na městských komunikacích v Liberci a % naplnění ročního plánu příslušných opatření	počet, % uskutečněných opatření z plánu	MML, http://www.bezpecnadoprava.liberec.cz	Roční	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou doplněna v průběhu roku 2018 (po provedení inventury projektů a opatření).	Růst nebo udržení	
Udržitelná mobilita	Délka cyklostezek a cyklopruhů	28	Celková délka cyklostezek (vč. smíšených určených pro chodce a cyklisty) a dalších liniových opatření v dopravním prostoru (vyznačených cyklopruhů) na území města	km	MML - http://dashboard.liberec.cz/cs-CZ/M03D03	Roční	2016: 11,1 (2015: 10,1)	Rostoucí	Cyklostezky a bezpečné trasy pro cyklisty vyhrazené v dopravním prostoru na úkor motorové dopravy patří mezi základní předpoklady rozvoje cyklodopravy.
	Nízkoemisní vozidla	29	Podíl elektromobilů a vozidel s CNG/LNG pohonem na celkovém vozovém parku města a jeho organizací	%	MML	Roční	Nutno doplnit	Zvýšení	Snižování emisí CO2 v dopravě je součástí závazků Liberce v Paktu starostů a primátorů, a patří mezi významná klimatochranná opatření, současně s výrazným dopadem na kvalitu ovzduší na místní úrovni.
Občanská společnost, zapojování veřejnosti	Zapojení občanů do rozhodování	30	Počet uskutečněných akcí a osob přímo zapojených do akcí participativního charakteru pořádaných městem (veřejná fóra, veřejná projednání, komunitní plánování)	Počet akcí, počet zúčastněných osob	MML	Roční	Nutno doplnit	Zvýšení nebo udržení	Participace obyvatel na místním dění je klíčová z pohledu aktivního předcházení možným nedorozuměním a odporu veřejnosti proti nově navrhovaným záměrům a omezení možnosti manipulace s veřejným míněním.
	Místní samospráva	31	Podíl částí města s funkční místní samosprávou - % plocha města, počet obyvatel	%, počet obyvatel	MML	Roční	Jedná se o nově navrhovaný indikátor (dosud nebylo sledováno). Data budou doplněna v průběhu roku 2018.	Zvýšení	

Pro Statutární město Liberec v roce 2017 zpracovala:
CI2, o. p. s., www.indikatory.ci2.co.cz

Zpracovaná Sada indikátorů místního udržitelného rozvoje pro Liberec je součástí projektu **Podpora trvale udržitelného rozvoje v Liberci – MA 21**, podpořeného ze Státního fondu životního prostředí ČR.

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
 ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
 ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován
 Státním fondem životního prostředí ČR
 na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfzp.cz